

Sygn. akt: I C 818/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Krystian Szelaąg
Protokolant:	p.o. sekretarza sądowego Paulina Wolniarczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2023 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z **powództwa W. Banku Spółdzielczego w J.**

przeciwko K. S., M. S., J. S., I. S.

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanych od nakazu zapłaty

I. utrzymać w mocy w całości nakaz zapłaty tut. Sądu w postępowaniu nakazowym z dnia 5 listopada 2019 roku, sygn.. akt I Nc 79/19;

II. zasądzić solidarnie od pozwanych na rzecz powoda dodatkowo kwotę 15.017 (piętnaście tysięcy siedemnaście) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Krystian Szelaąg

UZASADNIENIE

Powód W. Bank Spółdzielczy z siedzibą w J. zażądał solidarnie od pozwanych M. G., J. S., K. S., I. S. i M. S. kwoty 2.131.024,63 złotych wraz z odsetkami liczonymi od dnia 29 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W przypadku złożenia przez któregokolwiek z pozwanych skutecznych zarzutów od nakazu zapłaty, powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w całości.

W uzasadnieniu powód wskazał, że na podstawie umowy o kredyt długoterminowy (...)z dnia 10 stycznia 2012 r. udzielił pozwanemu M. G. kredytu w kwocie 2.020.200,00 zł. Zabezpieczeniem spłaty kredytu było m.in. wystawienie przez M. G. weksla in blanco poręczonego przez cztery osoby: M. S., I. S., J. S. i K. S.. Powód podał, iż w związku z brakiem spłaty rat kredytu, w dniu 6 września 2018 r. Bank wypowiedział ww. umowę. Po upływie terminu wypowiedzenia i nie uregulowania przez pozwanych zaległych rat kredytu, całość wierzytelności została wypowiedziana i obecnie jest w całości wymagalna. W dniu 7 stycznia 2019 r. do pozwanych wysłane zostało wezwanie

do wykupu weksla. Termin płatności wskazany został na dzień 28 stycznia 2019 r. Pomimo odebrania wezwania przez wszystkich zobowiązanych, wierzytelność nie została spłacona. Powód podał, iż na kwotę dochodzoną pozwem, składają się: należność główna w kwocie 1.874.100,00 zł oraz odsetki naliczone od dnia 7 stycznia 2019 r. w kwocie 256.924,63 zł (pozew k. 4-5v., pismo powoda wykonanie zobowiązania sądu k. 41-42, pismo przygotowawcze powoda w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu k. 257-260).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 5 listopada 2019 r. (sygn. akt I Nc 79/19) powództwo zostało uwzględnione w całości, a na rzecz powoda zasądzone koszty procesu w kwocie 25.000,00 zł (nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym k. 57).

Pozwani I. S., J. S., M. S. i K. S. wnieśli zarzuty od powyższego nakazu żądając jego uchylecia oraz oddalenia powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwani zakwestionowali wysokość dochodzonego przez pozwanego roszczenia, wskazując, że nie są to kwoty wskazane w umowie, których może dochodzić Bank. Pozwani powołali się na nieważność porozumienia z dnia 26 marca 2015 r., podnosząc iż znajdują się tam zapisy niedozwolone, tj. określenie, że bank będzie decydował arbitralnie o podziale dokonywanej każdorazowo wpłaty. Nadto podnieśli zarzut przedawnienia roszczeń powoda. W ocenie pozwanych bank może żądać maksymalnie roszczenia za okres 3 lat wstecz, tj. od dnia 5 maja 2016 r., a tym samym doszło do wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją. W ocenie pozwanych powód winien był wypowiedzieć umowę w najwcześniejszym możliwym terminie tj. tuż po braku płatności jakichkolwiek należności z tytułu umowy (zarzuty od nakazu zapłaty k. 65-69v., pismo pełnomocnika pozwanych k. 280-281v.)

W odpowiedzi na zarzuty powód podtrzymał swoje żądania w całości. Wskazał, że należność dochodzona pozwem i ujęta w wekslu została ustalona w sposób prawidłowy i nie jest przedawniona. Powód podniósł, że dochodzi swoich wierzytelności od pozwanych na podstawie weksla in blanco wypełnionego w dniu 7 stycznia 2019 r. z datą płatności na dzień 28 stycznia 2019 r. Od tego dnia biegł trzyletni termin przedawnienia roszczenia wekslowego, przerwany złożeniem przez Bank pozwu w dniu 13 maja 2019 r. (odpowiedź na zarzuty pozwanych od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym).

Nakaz zapłaty z dnia 5 listopada 2019 r. uprawomocnił się co do M. G. w dniu 17 grudnia 2019 r. (zarządzenie k.182).

Sąd ustalił, co następuje:

Jak wynika z przedstawionych przez powoda dokumentów w postaci m.in. weksla, deklaracji wekslowej, umowy, porozumienia i tytułu wykonawczego, a nadto z twierdzeń stron, nie ulega wątpliwości, że:

1. Pozwany M. G. – jako konsument – zawarł z powodem W. Bankiem Spółdzielczym Oddział w J. w dniu 10 stycznia 2012 r. umowę kredytu długoterminowego nr(...), w kwocie 2.020.200,00 zł, na okres od dnia 10.01.2012 r. do dnia 31.12.2031 r.

Oprocentowanie kredytu w dniu zawarcia umowy wynosiło 8,50% w stosunku rocznym (§ 5 ust. 5). Kredyt podlegał spłacie w 204 miesięcznych ratach (§ 8 ust. 1). Prawne zabezpieczenie kredytu stanowiła m.in. hipoteka umowna do kwoty 6.000.000,00 zł oraz weksle in blanco (5 szt.) wystawione przez Kredytobiorcę, wraz z deklaracją wekslową poręczoną przez M. S., I. S., J. S. i K. S. (§ 9 ust. 1 pkt 1 i pkt 3). Od niespłaconego kredytu w terminie określonym w § 8 umowy, bank miał pobierać podwyższone odsetki według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (§ 12). Zgodnie z § 13 umowy, bank mógł wypowiedzieć część lub całość kredytu w razie m.in. zagrożenia terminowej spłaty kredytu wraz z odsetkami lub nieterminowego regulowania należności bankowych. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni. Termin ten liczony był od daty doręczenia zawiadomienia.

2. Na zabezpieczenie spłaty wierzytelności pozwany M. G. złożył do dyspozycji Banku weksel in blanco z klauzulą „bez protestu” i „nie na zlecenie”.

Zgodnie z deklaracją wekslową powód mógł wypełnić weksel na sumę należnego kapitału, odsetek i kosztów, w każdym czasie w przypadku uchybienia terminom zapłaty oraz we wszystkich tych przypadkach, w których służy bankowi prawo ściągania swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności.

W treści deklaracji pozwani J. S., K. S., I. S., M. S. wyrazili zgodę na jej treść i poręczyli solidarnie i osobiście za wszystkie zobowiązania, wskazując, że w związku z tym złożyli na wekslu swoje podpisy jako solidarni poręczyciele za wystawcę weksla.

3. Przedmiotowa umowa była dwukrotnie aneksowana: w dniu 14 grudnia 2012 r. oraz 18 listopada 2014 r.

4. W dniu 26 marca 2015 r. doszło do zawarcia porozumienia pomiędzy pozwanym M. G. a powodowym Bankiem. Strony zgodnie oświadczyły, że aktualna kwota zadłużenia z tytułu kredytu nr (...) z dnia 10 stycznia 2012 r. wynosi:

- kapitał niewymagalny – 1.999.800,00 zł,
- kapitał wymagalny – 20.400,00 zł,
- odsetki bieżące – 2.305,30 zł,
- odsetki wymagalne – 101.623,28 zł,
- odsetki karne – 139,60 zł,
- opłaty za upomnienie – 120,00 zł,
- opłaty za wezwania do spłaty – 583,50 zł.

Spłata zobowiązania z tytułu kredytu nr (...) została w okresie od marca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. częściowo zawieszona. Spłata zadłużenia miała następować ze środków pochodzących z umów dzierżawy lokali mieszkalnych oraz ze środków pochodzących z licytacji nieruchomości.

W porozumieniu wskazano również inne zaległości pozwanego z tytułu umów nr: 95/G/10/11 z dnia 30.12.2011 r. oraz 61/G/10/11 z dnia 24.08.2011 r.

O podziale dokonywanej spłaty każdorazowo miał decydować bank.

5. W dniu 23 kwietnia 2018 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty łącznie 593.945,11 zł, w tym:

- kapitał wymagalny – 271.000,00 zł,
- odsetki zapadłe i karne – 320.449,89 zł,
- zaległe opłaty i prowizje – 2.375,22 zł,
- koszty wezwania do zapłaty – 120,00 zł,

oraz dalszych należnych odsetek liczonych od dnia 23.04.2018 r. od salda wymagalnej należności głównej wg zmiennej stopy procentowej równej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego. Odsetki za jeden dzień wynosiły 75,28 zł.

6. Powód, w dniu 6 września 2018 r. wypowiedział umowę o kredyt nr (...) z uwagi na nieterminowe regulowanie należności banku oraz wszczęcie egzekucji wobec kredytobiorcy przez innych wierzycieli. Wezwano pozwanego M. G. do spłaty zobowiązań, które na dzień 4 września 2018 r. wynosiły łącznie 2.266.969,10 zł. Na powyższą kwotę składały się:

- kapitał wymagalny – 320.500,00 zł,
- kapitał niewymagalny – 1.584.000,00 zł,
- odsetki bieżące – 882,20 zł,
- odsetki zapadłe i karne – 358.665,06 zł,
- koszty windykacji oraz niniejszego wypowiedzenia – 2.921,84 zł.

7. W dniu 7 stycznia 2019 r. pozwany M. G. podpisał weksel na kwotę 2.131.024,63 zł. Zobowiązał się uiszczyć dnia 28 stycznia 2019 r. bez protestu za ten weksel W. Bankowi Spółdzielczemu Oddział w J. ale nie na jego zlecenie sumę 2.131.024,63 zł. Pozostali pozwani poręczyli za wystawienie weksła.

8. Pismem z dnia 7 stycznia 2019 r. powód wezwał pozwanych do wykupienia weksła opiewającego na kwotę 2.131.024,63 zł. Termin płatności weksła ustalono na dzień 28 stycznia 2019 r.

(dowód: umowa o kredyt długoterminowy nr (...) k. 16-18v., , deklaracja wekslowa in blanco z poręczeniem k. 9-9v., aneks nr (...) k. 19, aneks nr (...) k. 20, porozumienie z dn. 26.03.2015r. k. 43-43v., wezwanie do zapłaty k. 44-44v., potwierdzenie odbioru k. 45-49, wypowiedzenie umowy o kredyt k. 21-21v., potwierdzenie odbioru k. 23-26, weksel k. 8-8v., wezwanie do wykupu weksła k. 10-10v., potwierdzenie odbioru k. 11-15)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych powództwo podlegało uwzględnieniu w całości, w związku z czym Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 5 listopada 2019 r. Wniesione przez pozwanych zarzuty od nakazu zapłaty okazały się nietrafione. Powód wykazał zasadność jak i wysokość dochodzonego przez siebie roszczenia.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o przedłożone przez powoda dokumenty, których wiarygodności strona pozwana nie kwestionowała. W związku z powyższym, z uwagi na niestawienie się pozwanych oraz brak usprawiedliwienia przez nich swojej nieobecności, Sąd na podstawie art. 302 k.p.c. pominął dowód z przesłuchania stron.

Odnosząc się do zasadności roszczenia, wskazać należy, że powoda i pozwanego M. G. łączyła umowa kredytu nr 2/F/10/12. Z treści łączącej strony umowy wynika, że Bank mógł wypowiedzieć umowę w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu. Z dowodów w postaci wypowiedzenia umowy kredytu, deklaracji wekslowej, wypełnionego przez pozwanego weksła in blanco oraz karty spłat w postępowaniu windykacyjnym wynika, że pozwany M. G. zaprzestał regularnie spłacać kredyt i na dzień 7 stycznia 2019 r. istniała zaległość w kwocie 2.131.024,63 zł.

Zatem istniały podstawy do wypowiedzenia umowy kredytu przez bank, gdyż kredytobiorca nie dotrzymał warunków spłacania rat kredytu w terminie.

W piśmie stanowiącym wypowiedzenie umowy podano podstawę wypowiedzenia wyraźnie wskazując, że podstawę takiego oświadczenia woli jest naruszenie przez pozwanego warunków przedmiotowej umowy kredytu poprzez niedotrzymanie terminów zapłaty.

Mając zatem na uwadze treść łączącej strony umowy i fakt zaprzestania przez pozwanego M. G. spłaty kredytu należało uznać, że po stronie powodowej powstało uprawnienie do wypowiedzenia umowy.

Powód oparł swoje roszczenia na wekslu in blanco wystawionym przez pozwanego M. G., a poręczonego przez pozwanych J. S., K. S., I. S. i M. S.. Weksel miał charakter gwarancyjny i był związany z zawartą w dniu 10 stycznia 2012 r. umową o kredyt długoterminowy nr 2/F/10/12.

Pozwany uzupełnił weksel zgodnie z dołączoną do weksla deklaracją wekslową. Zgodnie z art. 485 § 1 k.p.c. Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone roszczenie są udowodnione dołączonym do pozwu: 1) dokumentem urzędowym; 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem; 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.

Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksla lub czeku należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W przypadku przejścia na powoda praw z weksla lub czeku, do wydania nakazu niezbędne jest również przedstawienie dokumentów uzasadniających roszczenie, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksla lub czeku. Jeżeli dłużnikiem jest konsument, niezbędne jest przedstawienie wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami. W treści pozwu skierowanego przeciwko osobie fizycznej zamieszcza się oświadczenie o tym, czy roszczenie dochodzone pozwem powstało w związku z umową zawartą z konsumentem (§ 2 art. 485 k.p.c.).

W sprawie na podstawie art. 480¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 480² k.p.c. Sąd wydał nakaz zapłaty.

Pozwani w oparciu o art. 480³ § 1 KPC zaskarżyli wydany nakaz zapłaty. W piśmie zawierającym środek zaskarżenia od nakazu zapłaty pozwani mieli obowiązek wskazać, czy zaskarżają nakaz w całości czy w części oraz przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. (art. 480³ § 2 KPC)

Dokonane ustalenia prowadzą do wniosku, że powołane w treści zarzutów argumenty nie odnosiły oczekiwanego przez pozwanych skutku. Nie zostały wykazane żadne okoliczności mogące wpływać na prawidłowość orzeczenia na podstawie załączonego do pozwu weksla.

Zgodnie art. 9 prawa wekslowego z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz.U. Nr 37, poz. 282) wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę wekslu. Jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. (art. 10 prawa wekslowego) W sprawie pozwani nie wykazali okoliczności, które prowadziłyby do konstatacji, iż weksel został uzupełniony niezgodnie z deklaracją wekslową. W związku z wniesieniem zarzutów, sąd zbadał stosunek podstawowy wynikający z zwartej umowy. Przeniesienie sporu, po złożeniu zarzutów od nakazu zapłaty, na płaszczyznę stosunku podstawowego, nie oznacza, że dochodzi do zmiany powództwa. Przedmiotem postępowania jest nadal to samo roszczenie wekslowe, a okoliczności faktyczne wynikające z tego stosunku rozstrzygają o tym, czy i w jakim zakresie podniesione przez dłużnika zarzuty, oparte na stosunku cywilnoprawnym (art. 16) lub na zawartym przez strony porozumieniu, co do uzupełnienia weksla wystawionego in blanco (art. 10), czynią roszczenie wekslowe powoda bezzasadnym. Wynika z tego, że zarówno zarzuty podniesione przez dłużnika, jak i twierdzenie faktyczne powoda zgłaszane na ich odparcie mogą się obracać wyłącznie w granicach roszczenia objętego wekslem. (postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 25 października 2018 r., II CSK 253/18).

Powód dochodzący roszczenia na podstawie weksla nie ma obowiązku dowodzenia poza wekslowej podstawy swojego żądania. Ciężar dowiedzenia okoliczności wskazanych w art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.) w celu zwolnienia się ze zobowiązania wekslowego ciąży na dłużniku. Tak samo rozkłada się ciężar dowodu w wypadku, kiedy wierzyciel wekslowy kieruje roszczenie do poręczyciela wekslowego, który zgodnie z art. 32 Prawa wekslowego odpowiada za zapłatę weksla tak samo jak wystawca i akceptant. Powyższe oznacza, że po stronie pozwanych leżał obowiązek udowodnienia braku podstaw do wypełnienia weksla.

Jak wskazuje się w nauce i orzecznictwie prawa cywilnego, zobowiązania z weksla in blanco, który jest wekslem niezupełnym o charakterze gwarancyjnym, dochodzić można jedynie w przypadku zgodnego z deklaracją wekslową wypełnienia weksla. Oznacza to, że charakter abstrakcyjny weksla in blanco ulega znacznemu osłabieniu, a istotne znaczenie dla zasadności roszczeń wierzyciela wekslowego ma ustalenie zgodnego z deklaracją wekslową wypełnienia weksla. Deklaracja wekslowa może zostać złożona przez wystawcę weksla w formie dowolnej, z tym że jeżeli dokonywana jest w formie pisemnej, nosi nazwę porozumienia wekslowego (tak M. Czarnecki, M. Bagińska (w):

Prawo wekslowe i czekowe, Komentarz, 5. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck Warszawa 2008, s. 25, s. 186). Ustalenie zatem w toku postępowania niezgodnego z treścią porozumienia wekslowego wypełnienia weksla powoduje upadek dochodzonego przez powoda roszczenia z weksla.

Porozumienie wekslowe uważa się za umowę sui generis, stanowiącą niezbędny element konstrukcyjny weksla in blanco, przy czym jest to umowa niesamodzielna, związana najczęściej z innymi umowami np. umową kredytową, leasingową, sprzedażą, agencyjną czy umową o pracę (tak M. H. Koziński, op. cit., str. 199). Wypełnienie weksla in blanco jest zgodne z porozumieniem wekslowym, gdy dokona go osoba uprawniona i jeżeli treść weksla odpowiada umowie zawartej między podpisanym na wekslu a osobą, której weksel został wręczony. Upoważnienie do wypełnienia weksla może zostać udzielone w sposób wyraźny lub dorozumiany. Dla przyjęcia ważności zobowiązania wekslowego z weksla in blanco przyjąć należy obowiązek istnienia ważnego zobowiązania wekslowego (tak M. H. Koziński, op. cit., str. 200).

W pierwszej kolejności, wskazać należy na zarzut pozwanych dotyczący uzupełnienia weksla przez powoda w sposób niezgodny z zawartym porozumieniem wekslowym. Sąd Apelacyjny w Gdańsku - V Wydział Cywilny z dnia 25 czerwca 2020 r. sygn. akt V ACa 485/19 w uzasadnieniu wyroku podkreślił kwestię ciężaru dowodowego w przypadku zobowiązania wekslowego i tak „W sytuacji przeniesienia sporu, po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, na płaszczyznę oceny stosunku podstawowego, to pozwanego obciąża obowiązek wykazania, że weksel in blanco nie został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową”. Ponadto, w uzasadnieniu wyroku z dnia 05.12.2018 r., syn. akt(...)Sąd Apelacyjny w Białymstoku wskazał, że „Gdy wierzyciel wykaże, że posiadany przez niego weksel spełnia wszystkie cechy przesądzające o jego ważności, a nadto został wydany przez wystawcę, to aktualizuje się domniemanie istnienia wiarygodności w wysokości sumy wekslowej, zaś ciężar dowodu przeciwnego przerzucony zostaje na dłużnika. Jeżeli toczy on spór z pierwszym wierzycielem wekslowym, to może powoływać się na zarzuty ze stosunku podstawowego. T., jak najczęściej wynika z treści porozumienia unormowanego w art. 10 Prawa wekslowego, jest podstawą wystawienia i wręczenia weksla, a w konsekwencji decyduje o istnieniu zobowiązania wekslowego.”

Złożony przez powoda do akt sprawy weksel in blanco spełnia wszystkie wymagania przewidziane dla weksla w przepisie art. 101 ustawy prawo wekslowe. Pozwani kwestionowali niezgodność weksla z deklaracją wekslową podnosząc argumentację dotyczącą stosunku podstawowego. W związku z czym należy w dalszej kolejności uzasadnienia odnieść się do poszczególnych zarzutów.

Pozwani w sprawie w ocenie sądu nie przedstawili faktów, które wpływają na odmienną niż przy wydaniu nakazu zapłaty ocenę powództwa. Zarzuty formalne co do ważności weksla są chybione. Pozwani powołują się na nieważność porozumienia zawartego w dniu 26.03.2015 r. pomiędzy M. G., a powodowym bankiem, a co za tym idzie na niezgodność weksla z deklaracją wekslową. Sąd nie podzielił w tym zakresie argumentacji pozwanych. Wskazać należy, iż porozumienie to zostało zawarte przez pozwanego M. G., które to dotyczyło także innych zaległości tegoż pozwanego względem banku. W ocenie Sądu postanowienie porozumienia z dnia 26.03.2015 r. wskazujące, iż o podziale dokonywanej spłaty każdorazowo będzie decydował Bank, nie stanowi postanowienia niedozwolonego.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zgłoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia roszczenia. Oceniając zasadność stanowiska pozwanych nie można tracić z pola widzenia poglądów orzecznictwa i literatury, zgodnie z którymi przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego (rozumianego jako zobowiązanie, które zostało zabezpieczone wekslem) nie ma wpływu na ocenę przedawnienia roszczenia wekslowego, które następuje na odmiennych zasadach. Judykatura zwraca szczególną uwagę na ugruntowane stanowisko wskazujące, iż zobowiązania wekslowe przedawniają się w terminie wynikającym z Prawa wekslowego, nie zaś zgodnie z ogólną zasadą przedawnienia roszczeń majątkowych właściwą dla zobowiązania, które przedmiotowym wekslem zostało zabezpieczone (vide wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, LEX nr 496389, wyrok Sądu Najwyższego z 23 marca 2018 r., II CSK 370/17, LEX nr 2488049 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 września 2020 r., I ACa 538/19, LEX nr 3102171).

Zgodnie z treścią przywołanego art. 70 ust. 1 Prawa wekslowego roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksłu. Przedstawione odnosi się również do weksla in blanco, występującego w niniejszej sprawie, w którym data płatności została wypełniona przez wierzyciela wekslowego. W orzecznictwie sądów powszechnych podkreśla się, że wypełnienie przez wierzyciela takiego weksła jest niemożliwe w przypadku przedawnienia zobowiązania, które weksel zabezpiecza – jednakże reguła ta nie ma zastosowania w sytuacji, gdy weksel został uzupełniony przed przedawnieniem się zobowiązania wynikającego ze stosunku podstawowego. Z uwagi na abstrakcyjny charakter omawianego weksła, jego wierzyciel może wówczas dochodzić zapłaty z weksła (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 września 2021 r., VI ACa 120/19, LEX nr 3329485).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że podniesiony zarzut przedawnienia nie odnosi się w istocie do samego weksła i oznaczonej w nim daty płatności zobowiązania pieniężnego. Wobec zaś niezgłoszenia zarzutów obejmujących samo roszczenie wekslowe jest ono aktualne, a jego ewentualne przedawnienie badane jest w oparciu o art. 70 Prawa wekslowego. W wekslu in blanco wierzyciel wekslowy wskazał jako datę płatności 28 stycznia 2019r. i od tego momentu liczony jest określony w przywołanej regulacji trzyletni termin przedawnienia roszczenia wekslowego. Sąd mając na uwadze fakt, iż pozew został złożony przez stronę powodową 13 maja 2019 r., a zatem w czasie gdy roszczenie nie uległo jeszcze przedawnieniu, stwierdził iż zgłoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia jest w stosunku do dochodzonego roszczenia niezasadny.

Na koniec poczynionych rozważań należało się również odnieść do faktu, iż pozwany M. G. – dłużnik główny, Kredytobiorca – mimo skutecznego doręczenia mu w dniu 2 grudnia 2019 r. ((...) k. 64v.) nakazu zapłaty z dnia 5 listopada 2019 r. nie wniósł zarzutów od tegoż nakazu zapłaty. Zatem pozwany M. G. uznał roszczenie powoda w całości.

W podsumowaniu powyższych rozważań wskazać należy, że powód wykazał istnienie wymagalnego roszczenia, tak co do zasady, jak i wysokości. Powód bowiem złożył wypełniony weksel, który spełniał wszystkie warunki formalne określone w art. 101 i art. 102 ustawy Prawo wekslowe. Dokument ten, płatny na dzień 28 stycznia 2019 r., został przedstawiony pozwanym do zapłaty. Jednocześnie należy podnieść, iż dłużnik główny, Kredytobiorca M. T. samym wierzytelność, która z niego wynikała, stała się wymagalna, zgodnie z art. 38 ustawy Prawo wekslowe. Zgodnie z art. 9 prawa wekslowego – wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksła. Powód wykazał przy tym z jakiego tytułu domaga się on zapłaty oraz przedstawił sposób wyliczenia sumy wekslowej, zgodnie z przyjętym w judykaturze wymogiem w tym zakresie. Wystawienie i wydanie weksła wierzycielowi, a następnie jego uzupełnienie stwarza domniemanie istnienia objętej tym wekslem wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej. Ciężar dowodu przeciwnego tym samym został przerzucony na pozwaną, czego pozwani nie zdołali wykazać w ramach niniejszego postępowania. Również powód udowodnił istnienie roszczenia ze stosunku podstawowego. Istnienie roszczenia ze stosunku podstawowego dawało uprawnienie powodowi do wypełnienia weksła in blanco zgodnie z zawartym porozumieniem.

W konsekwencji Sąd uznał, że żądanie powoda jest usprawiedliwione co do zasady, jak i wysokość na podstawie art. 104 Prawa wekslowego i art. 481 § 1 k.c.

Z powyższych względów nakaz zapłaty na podstawie art. 493 § 4 k.p.c. został utrzymany w całości w mocy, o czym Sąd orzekł w pkt I wyroku.

Konsekwencją uwzględnienia roszczenia głównego pozwu było również uwzględnienie żądania powoda odnośnie co do dodatkowego rozstrzygnięcia o kosztach procesu, które to Sąd uwzględnił na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Objęło ono dodatkowo koszty zastępstwa procesowego powódki według norm przepisanych w wysokości 15.000 zł (zgodnie z §2. 8) Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

sędzia Krystian Szeląg